

# Toimintamalli epäasiallisen käytöksen ja häirinnän ennaltaehkäisyyn ja käsittelyyn

## Kotkan Hyrrät

(Hyväksytty hallituksen kokouksessa 29.10.2025)

Seurassamme on nollatoleranssi kaikelle kiusaamiselle, häirinnälle, hyväksikäytölle ja epäasialliselle käytökselle. Syrjintä on Suomessa kielletty perustuslain, yhdenvertaisuuslain, tasa-arvolain, rikoslain sekä useiden yksittäisten erityislakien nojalla. Tämä ohje antaa menettelytavat epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisyyn ja siihen puuttumiseen.

Epäasiallisen kohtelun yksiselitteinen määrittely ei ole helppoa, eikä tilanteiden selvittäminen yksinkertaista. Epäasiallisen kohtelun ennaltaehkäisyyn ja sen poistamiseen kannalta on tärkeää, että jokainen Tanssiklubi Kotkan Hyrrissä toimiva ymmärtää, mitä kielletyllä ja epäasiallisella kohtelulla tarkoitetaan ja miten epäasialliseen kohteluun puututaan.

Toimintamallin avulla luodaan yhdenmukaiset käytännöt epäasiallisen kohtelun selvittelyyn seurassa. Näin mahdollistetaan kaikkien jäsenten ja seuran toiminnassa mukana olevien asiallinen ja tasapuolinen kohtelu.

## Mitä on epäasiallinen kohtelu?

Tässä ohjeessa kielletyllä epäasiallisella kohtelulla tarkoitetaan jatkuvaa/toistuvaa, tarkoituksellista ja kielteistä käyttäytymistä, jota toinen osapuoli ei hyväksi, ja josta aiheutuu / voi aiheutua kielteisiä seurauksia käyttäytymisen kohteen turvallisuudelle/terveydelle. Myös satunnainen tai lyhytkestoinen, mutta luonteeltaan vakava epäasiallinen kohtelu voi täyttää epäasiallisen kohtelun tunnusmerkistön.

### **Epäasiallista kohtelua voi olla esimerkiksi:**

- loukkaaminen, haukkuminen, panettelu, uhkailu, pelottelu
- vähättely, eristäminen, syrjintä
- juorujen levittäminen
- nöyryyttävä kohtelu
- rasistinen häirintä
- sukupuolinen häirintä, fyysisen koskemattomuuden loukkaaminen
- väkivaltainen käytös
- epäasialliset viestit / sähköpostit / kommentit

Epäasiallista kohtelua ei ole esimerkiksi:

- molempien osapuolten hyväksymä toiminta
- valmennukseen ja/tai seuratoimintaan liittyvät tilapäiset erimielisyydet tai näkemuserot, asiallinen mielipiteen ilmaisu
- hallituksen toimivaltaan kuuluvat toimet, perustellut päätökset ja ohjeet sekä seuraan liittyvien ongelmien käsittely
- huomautuksen antaminen perustellusta syystä
- seurassa olevien tehtävien uudelleenjärjestely

## Epäasiallista käytöstä kohdatessasi

Epäasiallisen käytöksen kohteeksi joutuneen henkilön vastuulla on ottaa asia puheeksi epäasiallisesti käyttäytyvän kanssa. Mikäli tämä tuntuu liian vaikealta tai ei johda tilanteen korjaantumiseen, asiasta ilmoitetaan seuran hallitukselle tai nimetylle turvallisuusvastaavalle/ epäasiallisen käytöksen puheeksiottajalle (Kotkan Hyrrien nettisivut: Johtaminen ja hallinto).

Hallituksen / epäasiallisen käytöksen puheeksiottajan on puututtava epäasialliseen kohteluun tilanteeseen sopivalla tavalla, tilanteen vakavuudesta riippuen. Kaikki toimenpiteet (ilmoitus, kuulemiset, sovittelu) tehdään aina kirjallisesti.

- lievät tapaukset hallitus ja/tai epäasiallisen käytöksen puheeksiottajan voi selvittää osapuolten kesken
- vakavissa tapauksissa hallitus ja/tai epäasiallisen käytöksen puheeksiottajan voivat kääntyä Tanssiurheiluliiton ja/tai SUEK:n puoleen oikean käsittelymenettelyohjauksen saamiseksi
- rikosepäilyissä ja/tai kun toisena osapuolena on aikuisen lapsen kohdistunut häirintä, tehdään aina viipymättä ilmoitus poliisille, jonka käsittelyyn asia siirtyy.

## Seuran sisällä ilmenevä epäasiallinen kohtelu

### Toimintaohjeet epäasiallisen käyttäytymisen kohteelle

1. Ota epäasiallinen kohtelu puheeksi kyseisen henkilön kanssa ja ilmaise selkeästi, että et hyväksy käytöstä.

- Kerro henkilölle, minkä käyttäytymisen / mitkä konkreettiset teot koet epäasialliseksi ja ei-toivotuksi.
- Kerro henkilölle, miten toivoisit hänen käyttäytyvän.
- Miettikää ja sopikaa yhdessä, miten asia ratkaistaan ja miten jatkossa toimitaan.

2. Pidä kirjaa tapahtumista. Säilytä mahdolliset sähköposti- ja tekstiviestit.

3. Mikäli puheeksi ottaminen tuntuu liian vaikealta tai ei johda toivottuun lopputulokseen,

- ilmoita epäasiallisesta kohtelusta seuran hallitukselle tai epäasiallisen käytöksen puheeksiottajalle.

4. Osallistu epäasiallisen käytöksen puheeksiottajan ja/tai hallituksen järjestämiin kuulemis- ja keskustelutilaisuuksiin ja edesauta tilanteen selvittämistä omalta osaltasi.

5. Mikäli epäasiallista kohtelua ei lähdetä selvittämään tai käydyistä keskusteluista huolimatta epäasiallinen menettely jatkuu, vie asia edelleen ylemmälle organisaatiotasolle (STUL, SUEK). Apua voi pyytää epäasiallisen käytöksen puheeksiottajalta.

### Toimintaohjeet epäasiallisesta kohtelusta epäilylle

1. Suhtaudu asiallisesti ja vakavasti epäasiallista kohtelua kokevan henkilön näkemukseen tilanteesta.

2. Kuuntele, mitä toisella on sanottavana. Älä käy heti puolustuskannalle.

3. Osoita arvostavasi asian puheeksi ottamista suoraan.

4. Kerro oma näkemyksesi tilanteesta.

5. Ota selville, miten sinun jatkossa toivotaan käyttäytyvän.

6. Miettikää yhdessä, miten asia voidaan ratkaista ja sopikaa, miten toimitte jatkossa.

7. Pahoittele tapahtunutta ja pyydä tarvittaessa anteeksi.

8. Ilmoita asiasta epäasiallisen käytöksen puheeksiottajalle, mikäli sinua syytetään aiheettomasti.

### Toimintaohjeet epäasiallisen käytöksen puheeksiottajalle

Epäasiallisen käytöksen puheeksiottaja on seuran nimeämä, luottamuksellinen tukihenkilö, joka toimii puolueettomana ja matalan kynnyksen kontaktina kaikille seuran toimijoille. Tehtävänä on vastaanottaa ilmoituksia epäasiallisesta kohtelusta, kuunnella osapuolia, ohjata tilanteen selvittämistä ja tarvittaessa viedä asia hallituksen käsittelyyn.

Puheeksiottajan rooli ei ole tuomita tai päättää, vaan varmistaa, että asia käsitellään asianmukaisesti ja että osapuolilla on turvallinen kanava tulla kuulluksi.

#### **Puheeksiottajan tehtävät:**

1. Ilmoituksen vastaanottaminen

- Kuuntele rauhallisesti ja keskeyttämättä.
- Kiitä ilmoittajaa asian esille tuomisesta.
- Varmista, että ilmoittaja saa kertoa tapahtuneesta omin sanoin.
- Tee tilanteesta kirjallinen muistiinpano, joka säilytetään luottamuksellisesti.

2. Tilanteen arviointi

- Selvitä, koskeeko asia seuran sisäistä toimintaa vai onko kyseessä ulkopuolinen taho.
- Arvioi vakavuus: onko kyse lievästä erimielisyydestä, jatkuvasta häirinnästä vai mahdollisesta rikosepäilystä.
- Tarvittaessa ohjaa asia suoraan hallitukselle, poliisille, liitolle tai SUEK:lle.

### 3. Osapuolten kuuleminen

- Kuule molemmat (tai kaikki) osapuolet erikseen.
- Kirjaa kuulemiset ylös selkeästi ja asiallisesti.
- Pidä huolta, että kaikilla on mahdollisuus tuoda esiin oma näkemyksensä ilman painostusta.

### 4. Puolueettomuus ja luottamuksellisuus

- Toimi neutraalina, älä asetu kummankaan osapuolen puolelle.
- Käsittele asia vain niiden henkilöiden kanssa, joilla on siihen toimivaltuudet (hallitus, turvallisuusvastaava).
- Varmista, että osapuolille viestitään selkeästi prosessin etenemisestä.

### 5. Sovittelun edistäminen

- Mikäli kyseessä on lievempi tapaus, ohjaa osapuolet yhteiseen keskusteluun, jossa pyritään sopimaan jatkosta.
- Huolehdi, että sovituksista laaditaan kirjallinen muistio, jonka molemmat osapuolet hyväksyvät.
- Varmista, että tarvittaessa sovitaan seurantakeskustelu (1–6 kk).

### 6. Raportointi ja dokumentointi

- Kaikki ilmoitukset, keskustelut ja sovitut toimenpiteet dokumentoidaan kirjallisesti.
- Ilmoitukset viedään hallitukselle aina, kun kyse on vakavasta tapauksesta tai asian laajuus sitä edellyttää.
- Dokumentit säilytetään luottamuksellisesti seuran käytäntöjen mukaisesti.

### 7. Jatko-ohjaus ja tuki

- Jos tilannetta ei saada ratkaistua seurassa, ohjaa asianomainen liiton tai SUEK:n käsittelyyn.
- Tarjoa tarvittaessa tietoa ja yhteystietoja tukipalveluista (esim. Sekasin-chat, Nollalinja, tasa-arvovaltuutettu).

### **Puheeksiottajan toimintaperiaatteet:**

- Kuuntele – Arvosta – Dokumentoi – Ohjaa eteenpäin.
- Toimi aina lapsen, nuoren ja jäsenen turvallisuus ja hyvinvointi ensisijaisena tavoitteena.

- Pidä huolta, että seuraan muodostuu avoin ja turvallinen toimintakulttuuri, jossa epäasialliseen käytökseen puututaan viivyttämättä.

## Toimintaohjeet epäasiallisesta kohtelusta epäillyn henkilön jäseneseuran hallitukselle

1. Hallitus selvittää jäsentensä välistä epäasiallista kohtelua aina tilanteen vakavuuden vaatimalla tavalla.
2. Hallitus voi valita keskuudestaan 1-2 hengen selvittelyryhmän, joka yhteistyössä epäasiallisen käytöksen puheeksiottajan kanssa selvittää tilanteen.
3. Hallituksen selvittelyryhmä yhdessä epäasiallisen käytöksen puheeksiottajan kanssa kuulee molempia osapuolia erikseen ja kerää tilanteesta kattavasti tietoa. Epäasiallisen käytöksen puheeksiottaja tai muu nimetty henkilö laatii kuulemistilaisuuksista muistiot.
4. Tarvittaessa kuullaan myös muita todistajia.
5. Epäasiallisen käytöksen puheeksiottajalle saapuneet epäasiallista kohtelua koskevat ilmoitukset saatetaan hallituksen tietoon silloin, kun seuran jäsenet sitä toivovat sekä silloin, kun kyseessä on vakava (jäsenen terveyttä vaarantava) epäasiallisen kohtelun tapaus, joka vaikuttaa/ voi vaikuttaa seuran toimintaan suoraan tai epäsuorasti.

Vakavissa tapauksissa seuran hallitus ja/tai epäasiallisen käytöksen puheeksiottaja voivat konsultoida Suomen Tanssiurheiluliittoa ja/tai SUEK:ta oikean menettelytapaneuvonnan saamiseksi.

Epäasiallisen käytöksen puheeksiottaja on hyvä pyytää mukaan selvittelyprosessiin, sillä hän voi toimia tilanteen selvittelyssä puolueettomana sovittelijana ja selvittelyprosessin koordinoijana.

6. Hallitus yksin tai yhdessä epäasiallisen käytöksen puheeksiottajan kanssa selvittää tilannetta kattavasti kuulemalla mahdollisia todistajia ja järjestämällä molemmille osapuolille kuulemistilaisuudet, joissa osapuolet voivat esittää näkemyksensä tilanteesta. Kuulemistilaisuuksista laaditaan muistiot.
7. Kuulemistilaisuuksissa on tärkeää kuulla osapuolia avoimesti ja tasapuolisesti sekä pyrkiä olemaan mahdollisimman objektiivinen. Ketään ei saa leimata uhriksi tai syylliseksi, ennen kuin tilanne on kokonaan selvitetty.
8. Kuulemistilaisuuksien ja asian selvittämisen jälkeen molemmat osapuolet kutsutaan yhteiseen sovittelukeskusteluun.
  - Sovittelukeskustelussa osapuolet sopivat miten jatkossa edetään ja millaista käytöstä osapuolilta odotetaan. Keskustelussa sovitaan tarvittaessa myös seurantakeskustelun järjestämisestä (1–6 kk päähän). Keskustelusta laaditaan muistio.

- Osapuolet kutsutaan yhteiseen sovittelukeskusteluun. Keskustelusta laaditaan muistio, jonka osapuolet allekirjoittavat.

9. Sovitaan mahdollinen seurantatapaaminen tilanteeseen sopivan ajanjakson päähän.

## Kun omat neuvot eivät riitä

Mikäli ongelmia ei pystytä ratkaisemaan seuran sisäisesti tai epäasiallista kohtelua kokenut ei halua asiaa käsitellä hallituksen ja/tai turvallisuusvastaavan kanssa, henkilöllä on aina mahdollisuus viedä asia itse joko Suomen Tanssiurheiluliitolle tai Suomen urheilun eettiselle keskukselle (SUEK ry).